

ХАЛЪМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Халъмг таньгъчин болн Элст балгъсна комитетсин, Күч-кблсчнрин депутатнрин Таньгъчин болн балгъсна Советсин газет

№ 63 (2896) | 1957 дж. августин 8 | Үннь 20 деншг

Олна малд хот белдлгъяр таньгъчин райодин соцдөрлдәнә йовудин тускар

КПСС-н таньгъчин комитетин бюрон болн күч-кблсчнрин депутатнрин таньгъчин Советин күцәгч комитетин тогтавр

Олна малд хот белдлгъяр таньгъчин райодин июль сарин сүл арви хонгт кегдсн социалистическ дөрлдәнә ашмуд хәләдж-күүндәд КПСС-н таньгъчин комитетин бюро болн күч-кблсчнрин депутатнрин таньгъчин Советин күцсиг комитет Приютненск района колхозмуд болн совхозмуд мал үвлзүллгәнд кегдлж йовх сара кблмшт орцад, сән ашмуд күцсиг темдлв. Района колхозмудар болн совхозмудар августин 1-шинд малин бвс белдлгәнә зура 36,7 процент күцәгдлж; июлин сүл арви хонгин эргид бссн бсл-тинь—13,8 процент болв.

КПСС-н таньгъчин комитетин бюро болн күч-кблсчнрин депутатнрин таньгъчин Советин күцәгч комитет тогта-жана:

Партин таньгъчин комитетин болн таньгъчин Советин күцәгч комитетин кблмшин нүүрт йовгчднь өггдлг Улан тугиг Приютненск районд өг-хмн (КПСС-н райкомин сег-ләтрнь үр Постников, района күцәгч комитетин ахлачнь үр Убушиев.)

Давси арви хонгин эргид 14676 гектар газрт бвс хадад, 22500 гектар газрт хадгдсн бвс скирдләд, малин хот, бвс хоршалгәна зурагъан 31,2 процент күцәсн Яшкульск района совхозмудин бвс белдл-гәнд күцсн сән кблмшинь темдлхмн.

Н. ЖЕЗЛОВ,
КПСС-н таньгъчин комитетин сегләтр.

Яшалтинск района колхоз-муд болн совхозмуд (КПСС-н райкомин сегләтрнь үр Бон-дарев, района күцәгч комите-тин ахлачнь үр Покудин) сүл арви хонгин эргид малин хот белдлгъяр йир татгар кбл-цхәв гидж КПСС-н таньгъчин комитетин бюро болн таньгъ-чин күцәгч комитет тоолджа-на. Августин 1-шинд районд 22.550 гектар газрин агьуд скирдлгәд уга бвсн болн солом бәәгәя бәәтл, малин хот-бвс хоршалгәна зурагъан ут-турш-дан зуг 12 процент күцәдлж.

Ола күртл 12.250 гектар газрин агьуд кевтх бвсән болн соломан скирдләд уга, малин хот хоршалгәна зура-гъан болхла, зуг 12,9 про-цент күцәсн Элст балгъсна колхозмуд болн совхозмуд давси арви хонгт муугъяр кблцхәв (КПСС-н балгъсна комитетин сегләтрнь үр Тру-бицын, балгъсна күцәгч ко-митетин ахлачнь үр Джимби-нов).

Олна малд хот беллгәя кблмшиг збвәр чаньгәадж, мал зогсдлж идх цуг цагт күрх малин хот хоршалгәна зура колхоз болн совхоз болгън күцәлгъ тетгхин төлә цугта-гъинь кетхә гидж партин Элст балгъсна комитетд, бал-гъсна күцәгч комитетд, КПСС-н райкомст, района күцәгч комитетст, КПСС-н таньгъчин комитетин бюро болн таньгъчин күцәгч коми-тет закджана.

Д. УТНАСУНОВ,
таньгъчин күцәгч, комите-тин ахлач.

МАНА ДЕПУТАТНР

ЗУРГТ: Күч-кблсчнрин депутатнрин Халъмг таньгъчин Советин депутат, Таньгъчин социальн тетгүлин от-делин заведующ **ОЧИРОВА** Ляля Корнеевна.

Астахова Раисин фото.

БОЛЗГАСНЬ НЕГ САР ӨМН ОЛЗЛЛГҮНД ӨГГДХМН

Негдгч номертә тосхлтин линейн участкин кблләчир КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин, „Ам-тн бәәдг гермүд тосхлгъиг дел-грүллгәнә тускар“ гаргъсн тогтавриг нег дуугъяр збв-шәрәдлж, ик байрта кевәр тосц-хав.

Тосхлтд кбллдж йовх оли улс дунд тогтаврин тускар күүндвр кегдснд, тосхачнр цугтан партин болн правитель-ствин авси тогтаврт амтн бәәдг гермүд тосхлгъяр агъу ик про-грамм темдлгәд, терүг ягъдлж күцәхнь заагдл гидж келцхәв.

Элстин прорабск участкин тосхачнр, партин боли прави-тельстввин тогтавриг хурдар күцәхин төлә келжәх кблм-шәри шин даалгъврмуд авц-хав. Үр А. К. Кирьязиев гард-джах тосхлтд хойр давхр нәә-мн пәтртә гер кегдләнә. Энүнд кбллджәх улс эн гериг батл-гдсн болзгаснь нег сар өмн дууслж, сентябрин 1-шинд амтн ордж бәәхәр кедж гаргъх болдж даалгъвр авцхав.

Ода эн тосхлтд, Алдр Ок-тябрьск социалистическ рево-люцин 40-ч джидин өбнд не-рәдгдсн дөрлдән делгү кегдлж йовна. Урчудин бригад (брига-дирнь үр И. Н. Комаревцев) өдр болгън производственн зурагъан давулдж күцәнә. Штукатуршикуд чигн бас ур-чудас хопрдж йовцхәхш. Ти-гәд кблмш эн тосхлтд өдр ирвәс темдгтә кевәр уралан йовдлж йовна.

Эн участкд правлень орх нег ик гер тосхдях коллектив бас өбдән даалгъвр авч, тосх-лтан даруд кблмшт орулхар дөрлдә кедж кбллж йовна. **АСБАС.**

Күч-көлсчнриг сарул, дулан, сән, цевр пәтрәр күтц тетгхмн!

Советск күүнд өгчәх шин сән килмдлж

Август сарин 11-д, мана тосхлтин кблмш күцәлг ул-син сән өдр болджана. Тер сән өдртән белг кей гидж күүндәд, А. Кабаковин гардлж бәәх мана урчудин бригад кил-мдлжтә кевәр кбллдж, зура-гъан давулдж күцәхәр шиндл-вдн.

Бидн болхла бригадари хо-шагъад давхр, 8-д пәтртә гер-мүд бәрлж бәәцхәнәвдн. Бәр-джәх 4 герәсн 2 геринь сен-тябрь сард чиләх зурата билә-вдн, наадк хойринь ноябрь сард.

Шунмгәя кевәр болзгтнь бәрлжәх гермүдән чиләхин төләд бригадари күүндәд, бригадан 4 звенод ховавдн. Тиигкәд, звено болгъиг хо-шагъад күүгъяр салгъвдн. Тер тоот манд ик сән дөв болв. Учрнь болхла ним болджана. Цугъяр нег газрт цуглард, нег-негидән саалтг болдж, хо-йрнь кблләд, негнь суудж бәәснә ормд, онц хошагъад күүнд бригадир зурагъинь өгәд, теднәсн кблмшинь хә-ләдлж авдг кесн сән болв.

Тиигәд чигн бидн сентябрь сард чиләх гермүдән июлин 25 чиләгәд, наадк ноябрт чиләх гермүдиннь эрсмүлинь босхквдн. Мана бригад сар болгън зурагъан давулдж кү-цәгәд, 200 шаху процент өг-нә.

Ангучинов А., Кулешов А., Бембинов М. боли нань чигн урчуд сар болгън 200 процент давулдж зурагъан күцәнә.

Үнәсн үлүгъяр, шундлж кбл-лдж болхмн. Зуг мана тосхл-тин халхин управлень йир муугъяр модн-хадасар маниг тетгнә. Учринь келхд, бидн бригадари августин 2-т болн 3-д өрәләгәд өдр, хадасн уга болсн деерәс, кблмш кел уга кевтвдн.

Дакад болхла партийн, ком-сомолин болн построени ко-

митетс дөнъгән күрцхәхш. Социалистическ дөрлдәнә кб-лмш кегдхш, эрсин газет гархш, кблмшин халх хург болхш. Тер тоот кблмшиг ясурухла йир сән болхмн.

Дакад болхла толгъачнр ха-джгър йовдлмуд гаргъцхана. Нег дакдлж, тосхлгәна управ-ленә ахлач үр Семибратов ма-на кбллдж бәәсн объектд ирәд энүнәсн гарад, онъгдан объ-ектд олад, энүгән Наранов ги-дг күүнә бригадт өгтн гив. Бидн болхла герин ул тәвх нүкинь цугтнь малткксн, гер-мүдән босхад кегәд бәәх объектс гархшвдн гихлә, те-гәд үр Семибратов цааранднь эврән кетн гив. Сонъсад гарсн болхла, бидн зурагъан чигн күцәшго, мел талдан бригад-син сә хәәгәд йовх болджа-навдн. Тим йовдлмуд уурх збвтә.

Негдвәр гихлә, шидргарсн КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тог-тавр маниг—тосхлтин кблмш кедг улсиг сәәнәр, батар, килврәр болн хурлар амтн бәәдг гермүд бәртхә гидж дуудджана. Тер тоот болхла мана төлә, маниг дулан гер-тә, цевр-цевр бәәтхә гидж гаргъсн тогтавр болджана.

Хойрдвар гихлә, мана тань-гъч шинькән бурдсн, гер-ма-льн күцц биш, дуту-дундта бәәхиг бидн эврән үзлж бәә-нәвдн. Бидн шунад, шулуи гидгәр гермүд бәрәд, ирси улсд сән бәәр белдлж өгәд, хотл балгъсан кеерулсн ик чинртә кблмшинь медвдн.

Бидн бригадари, ноябрь са-рин туршар бәрх хойр хоша-гъад давхр, 8-д пәтртә гермү-диг, цугъарн күүндәд, чидлән тоолад, августин 25-д чиләх-мн гиджш иивдн.

Тер тосхачнрин сән өдрт мана белг болдж бәәнә.

Д. ЧУЛЬЧИНОВ.
СУ №2 урч. бригадин профорг.

Йир чик тогтавр

Мана партъ болн правитель-ств өдр ирвәс, мана кблмшч улсин сә хәәгәд йовдгнь ил. Олгә цагт болхла, амтн бәәдг гермүд тосгъх кблмшиг цань уга гидгәр чаньгәадж, ирх 10—12 джилмүдәс, тер тоот тату болдгинь уурулхмн гидж КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тогта-врт йир чикәр заагдджана.

Тиигхлә, орн-нутгтан тер тоот кблмшиг цагаснь өмн күцәдлж келд, бидн тосхлтин халхин улс чидлән әрвлго шунх збвтәвдн.

Мини толгъалдж бәәх комп-лексн бригадин ик зунь комсомольцнр болн багъчуд. Бидн бригадари хошагъад пәтртә 6 гер, неджәгәд пәтр-тә 3 гер бәрлж бәәцхәнәвдн. Геднә наагъур бәрлж бәәх онъдан үүрмг объектс бәәнә.

Бригадари июль сарин зура-гъан 196,3 процент күцәвдн. Мана дотрмдн сәәнәр кбллдж үүрмүд бәәнә. Улашкиев, Лидж-Гаряев К., Малыков Б.,

Лиджиев Б-Г. боли нань чи-ги комсомольцнр йир сән килмдлжтә кевәр кблләд 1,5—2-д норм күцәнә.

Дакад болхла мана брига-дин улсин ик зунь кесг оли зүсн эрдмтә. Уурмүд Малы-ков, Улашкиев, Болдырев—эди болхла урчуд болчкад каменщикүд болджана. Эндр урдлж бәәцхәгәд, тенд оч чолугъяр герин эрс кехмн гихлә, олад кегәд бәәх улс болдж бәәнә. Тим эрдмтә улс бригадт нань чигн элвг.

Цаг зуур, модн, хадасн угә болдг деерәс, зәрм бригадмуд зогсцхана. Бидн болхла, кел-хд, хадасн уга болад урна кблмш кедж болшго болхла, чолуна кблмш кегәд, цаган күццднь олзлавдн.

Эн сара 11-д болдж бәәх тосхачнрин сән өдрт белг гидж неджәгәд пәтртә гурвн герин урна кблмшинь чи-ләдлж өгхәр шундлж бәәцхә-нәвдн.

МАНДЖИЕВ КОНСТАНТИН,
СУ № 2 комплексн бригадин бригадир.

Целинн район государствд ноос өглгәнә джилә зурагъан күцәчкв

Мал агъруснас авдг эдл-уш гаргългъяр тәвгдсн партин болн правительствин төрмүд күцәдлж Целинн района селәнә эдл-ахун күч-кблсчнр государствд ноос өглгәнә джилә зурагъан давулдж, болзгаснь урд күцәв.

Ноос белдлгәнә государствени пунктд 9.516, 6 центнер сән чинртә ноосн өггдлв.

Ф. БУКРЕЕВ,
КПСС-н Целинн райкомин сегләтр.

К. СИДЬКО,
күч-кблсчнрин депутатнрин района Советин күцәгч комитетин ахлач.

Сән үзмдлж

Хар газрт хбд үвлзлгәнә белдврт орлцдях Полевой МЖС-н 10-ч номертә тракторн бригадин механизатор-муд сән үзмдлж бәрцхәв. Эн бригадин механизатормуд При-ютненск района Кировин нер-тә колхозд арви хонгин эргид 1609 гектар газрт бвс хадад, ковнъглад, скирдлчкв.

Малин хот белдлгәнд кбл-лджәх тракторист Лолавири-нә агрегат сән умлж бәрв, бвс-н хәдлгәна туршарт 2500 гек-

тар газрт хадлв.

Эн бригадин тракторист Гор-батенко малин хот белдлгәнд джилә зурагъан күцәв, авгу-стин нег шинд эн 556 гектар бвс хадлв, 2900 гектар газрт бвсән ковнъглв, 1864 тбнн бвс скирдлв.

Алдр Октябрин 40-ч джилә өбнд нерәддлж үр Терещенко Я. П. гардлж 10-ч номертә бригадин механизатормуд бий-дән шин өбдән даалгъвр авб.

Мал үвлзүллгэнд белдвр муугъар кегддж баяна

Зуни цаг ахрлад, үвл дорлдж йовна. Яшкульск района 108-ч номерт совхозин 2-ч отделена, мал үвлзх нег ормнь чигн бвсар теггдд уга.

Зарм кошармудин дор ниднин джилас улден бвсен баяна. Болв тер бвсдин баадлнь, эзан хаядях баадлтя. Хобчир Н. Гасановин болн А. Ярохмедовин кошармудин дор ковньгар болн скирдари баах бвсиг мал орад, эвдд, ишкд баадж, болв бвсен хурагдад уга, хаац уга ил кевтна.

Совхозин теегар ниди намр чинигт орсн, совхозин гардачнин келар болхла, ут туршдан 1239 тонн бвсен бички-бичкин стосар кевтна. Сан эздд эн бвсиг ик эртар үвлзньгур збдгд авчкх баасн. Отделенд эн джилд 2400 тонн бвс белдхин ормд 369 тонн бвсен хадгдв. Эднэ збвар хуваврнь ода бийнь хурагдад уга. Соломиннь бранль бас хурагдад уга. Малин хот үвлзньгур збдгдд уга.

Силос кедж, дардж авх эрд-

ни-шиша болн сорго бвсен бааня. Силос дардж авх цаг ирчкен болв чигн, нукнь малтгдад уга бааня. 920 тонн силос дарх нукн кергтя, белн болснь 240 тонн силос багтм чигд негхи нукн.

—Керг дала, алькин кехинь медгдхш,—гидж фермин толгъач ур Коломиец келна. Хон малд кошар куртджакхш, нег кошарин дор хойр отар үвлзхмн. Бод малд болн теднэ тдлд гидж дулан-бурку хаша бас уга. Фермин цуг гурвин гурт укр мал ил, ора уга хашад үвлзхмн.

Мал халад улсин баадлнь бас сан биш. Ах укрч З. Кузиновичин дор-бул тави джилин ут-туршарт му шавр герт бааня. Эн укрчин халад-асрдж йовсн бур-гун орх мал үвлн цагин эргид ут-туршдан 9.914 килограмм весан геецхав. Хашань болн хотнь муугын учрар хойр гунн гарувт. Кошармуд, малин хаша-хаац болн амтн баадг гермуд ясгддж бел

кегдд уга. Худгуд, альк нег зер-зев, онгъц бас ясгдд уга.

Малин хот болн хаша-хаац белддж, үвлд белдлгн 3-ч фермд чигн муугъар кегддж йовна. Совхозд 5000 гектар газрт хадгдсн бвсен ода бийнь скирдгдд уга, тегд сан чинран гееджаня. Совхозд баах бвс хурадж авлгна кесг машид—бвс цуглулдг, ковньг тавдг болн нань чигн кесг машид буклдан олзлгддяхш.

Совхоз малин кошарар, хаша-хаацар дегд түрү бааня. 42 отар хон үвлзхмн, ода баах кошармуд болхла, ут-туршдан 20. Наамн гурт укр үвлзхмн, болв нег чигн хаша уга.

Совхозин дирекц, партийн болн комсомольск организац, специалистнр ахр цагин эргид мал үвлзүллгэнд кергтя белдвиг чангъадж, малин хот, кошар, хаша-хаац белдлгнэ зурагъан куцадк авх збвт.

М. КАРПЕНКО.

Хальмгт советин йосн батрлгн

1918 джилин июль сарин 1 дор Аадрхид Хальмг тангъчин Советин түрүн хург болла.

Тер хуртг Хальмг тангъчин эвранны керг-уул, кдлмшан бийнь меддж, бийнь гарлх кергтя гидж куундхав. Тим болхла Аадрхид губисполкомд баасн хальмгин секциг уурулдж, тангъчин Советин куцагч комитет (ЦИК) тогтах кергтя болв.

Тер учрар хальмгуд түрүн хуртан шидрас болх Аадрхид губернск Советас, хальмг тангъчин куцагч комитет тогтахд збван бгч батрулхинь сурхмн гидж шидв.

Тангъчин хургин дару, дорв хонад, 1918 джилин июль сарин 4 дор Аадрхид губернск Советин 2-ч хург болв. Тер хуртг ирсн 610 делегатсас 26-нь хальмгуд билд. Губернск Совет хуртан эвранны керг-уулан куундн, хальмг тангъчин сурвр бас халагдд, хальмгудин баадг баадлнь медж, куцагч комитетин Совет тогтах болж шидв.

Тер цагас авн Аадрхид губисполкомд баасн, хальмгин секц уурч, тангъчин Советин куцагч комитет тогтадж, керг-уулан бийнь гарлдж куцадг болв.

1918 джилин сентябрь сарин 23--25 дормудт (хуучна тоогъар) Аадрхид Хальмг тангъчин Советин 2-ч хург болла, зааснь-нойна збд, эдлахугинь авад, угата улсд бгхмн гидж шидв. Эн хург Хальмг тангъчин кдлмшч, угата тоотнь советиннь йосан ик батар бардж, эдлдж баахинь темдгисн болдг.

Дакад болхла тангъчин даяна халхин керг-уул гардг комиссариат тогтахмн гидж шидвр гаргъла.

Октябрьск социалистическ

революцин бгсн тоот, ачта хамг керг-уулиг гартан бу, зер-зев авч харсхин тдла, хойр насна кбвд Улан Церг дуудад, Хальмг мбргтя полк тогтахмн гидж, даяна халхин комиссариатд хург даалгсн болдг.

1918 джилин декабрь сарин 21 дор (хуучна тоогъар) Аадрхид Хальмг тангъчин Советин 3-ч хург болв.

Тангъчин керг-уул, кдлмшинь саанар ясхин тдла болн амтн баах баадлннь дорддж медхар, Аадрхид байсн Хальмгин куцагч комитетин Советиг болн наадк правленсиг нуулгдк, Ик-Цоохра нутга Яшкуль хотнд авч одх болдж хург шидлд. Болв, хальмгин газрт болсн даяна уршгар эн шидвр куцадк болсн биш. Хуртг Аадрхид—Яшкуль, Аадрхид—Лагань хоорнд пошт зблгъиг ясх болдж, хойр сай арслнь мбньг шиддк гаргсн болдг.

Кдлмшч, угата улсд Советин йосн ик тустагъань хальмгуд медхав.

В.И. Ленин болн Коммунистическ партъ уни саанх цагъан санагъар, хар кблсарн баадг кдлмшч, угата улсин са хаядк, тедниг түрү-зүдүгъаснь гаргдк, үзсн зовль-муугинь мартулдк, эдлахугинь, тар-темсинь, малгеринь дор-бсглннь кехин тдла, амтн амгьулнь-эдлт баатха гидж, аргъ-чидлн арвллго, ухан-седклн эн тоотд бгч, зүткдк ноолддж йовхинь амтн саанар медв. Тер учрар хальмгин кдлмшч, угата улс Коммунистическ партар толгъалулдк, аргъ-чидлн хармн уга, эвранны Советин йосн цааранднь батрулдк зүткв.

Б. МАЙОРОВ.

1919-гч джилас авн КПСС-н член.

Шовуд аньлгъна цаг ирчкв

Эн джилин август сарин 11 авн шовуд аньлгъна цаг ирчкв. Хаврагъа шовуд аньлгънг ббкрсна ашд, ода теегин нуурмудар, уста газрмудар болн царньгар болн шовун, тоодг, куропатк, зерлг кблджргн, адуч шовун, нугъсн, нань чигн кесг шовуд үзгдн.

Мана тангъчд, аньгучлдг шову хардж, тоогъинь бсгхин тдла, урд баасн аньгучлгъна хойр участка деер (Приютненск болн Яшкульск райодт) Каспийск, Яшалтинск, Целинн райодт болн балгсна эргнд 4 участка бурдгдсн бааня.

Эн участкар аньгучлхар седсн кун участка болгнд баах ах аньгучас збвша авх кергтя. Ах аньгучас збвша угагъар шову аньлгънг, батлгдсн зокал

эвдлгн гидж халагдд аньгучлулш уга.

Эн джилин июлин 16-д, крайин куцагч комитетин гаргсн 475 номерт тогтарар, нег аньгучд сутклан хадж авх ним кемджан батлгдв : 10 нугъс, 4 галу, 2 куропатк, (боднь шовун болн тоодг, адуч шовун болн зерлг кблджргн болхла, кедү болвчн хадж авч чадсарн). Эс заагдсн шовуд хадж болш уга.

Райодар бурдгдсн аньгуччирин ницан аньгуччиринг бичдк авч йовна. Эн джилин аньгучлгъна цагин бурдангъу саанар, батлгдсн зокал эвдлго келгн — аньгуччирин сан нерн болхмн.

А. КУЗИЧЕНКО,

государственный тангъчин ах инспектор.

Манц гатлгн

Ахр тодлвр

Манцин хойр амнд

Машид тулдж зогсна.

Манциг гатлсн улс

Мартшго тачалд тусна.

Альдасчи йовсн машид

Амн деернь түрн.

Дарагъан олад гатлт

Дала цаг үрн.

Эзнь кен болхв,

Эс тагтан яедмб?

Адиана Егор болвза,

Ахлач кеза серхмб?

Тагтин чинр кучта,

Тосхлт түугар түргдхмн.

Эн тдртн баадлнь

Эрки болх онгтя.

Бадмин Очр.

Рабселькормудин эрки төрмүд

Цуг Арасан рабселькормудин совешаня тускар

Эн джилин июнь сарин чилгяр болн июль сарин эклдир Москва балгснд рабселькормудин цуг Арасан совешань болв.

Цуг советск олт-амтн Алдр Октябрин 40-ч дбниг нертэ кевар тосдж йовх цагла, Коммунистическ партин ХХ-ч хургин тууджргч шидврмудиг мана орн-нутгин олт-амтн муурлт угагъар куцадк йовх цагла, бдгя цагт промышленностиг болн тосхлтиг гардлгн ик кучта кевар хуврагддж йовх цагла эн цуг Арасан совешань секгдв.

—Мах, ус, ноос, тос гаргългъарн Америкиг дорхн джилмудин эргид кунчмн — гисн эрки тбриг куцахин тдла советск олт-амтн шундж ноолддж йовх цагла эн совешань харгъдж кегдв.

Иим болсна учрар мана барин бмн баах төрмүдн, гедү мет рабселькормудин гөрмүдн, тер тоотиг куцадлгнэ даалгврмүдн йир икар

ббдлджаня. Мана газетс гидгтн олна тдла кегдг дееран олна гарар кегдг учрта юмн. Большевиктс бар ик кучта болдг учрнь, түунд олт-амтн, кдлчнр, колхозникуд, рабселькормуд шунллта кевар орлицхадгин учр болджана.

Ода ямаран чигн газет болвчн олт тоота эврэ рабселькормудта болджана. Бичдг улснь: кдлмшчнр, колхозникуд, советск болн партийн кдлчнр, гун сургъульта улс, педагогс, эмчнр, бичачнр болн нань чигн кесг улс.

Рабселькормудла кех кдлмшиг ярулхин эркт, тер төрмүдиг хагълдж куунда кехин учрт, совешань Арасан Федерацин цуг краймудас, областьсас болн округсас, наадк союзн республиксас кесг-олт элчнр ирчхав.

Советск Союзин олт-зүсн захас, Москвагъас кесг мингън километр баах Анадырь, Петропавловский-Камчатский, Южно-Сахалинск, дорхнд баах

Вологда, Калуга, Иваново, Рязань болн чигн Арасан Федерацин цуг балгсдудас эн совешаньд олт улс хурдж ирчхав. Ут тоодан совешаньд долан зу шаху кун орлцв.

Эн совешань деер рабселькормудин бмн советск барин бмн, бдгя цагт ямаран даалгврта төрмүд баах болна, тууня тускар куундвр кегдв.

Эн совешаньд промышленностин болн селаня эдл-ахун халхар кдлчнрин сан гиснь, кесн кдлмшарн бмн нуурт йовх улс хурдж орлцхав.

Мана Хальмг тангъчас Элст балгсна Сталинэ нертэ колхозин хббч Социалистическ Куч-кблсна Герой Попенко Яков Ильич, дакад Элст балгсна ремстройконтонин нертэ каменщиц Галина Харченко,—эди ахта тер совешаньд орлицхала.

Совешаньд орлцсн улс, цббкн хонгт, Москвад, гаахултэ ке газрмудинь тбгдлдж халайчхав.

Эн совешаня чинрнь йир ик. Совешаньд орлцсн улс советск барин бмн ямаран

эрки төрмүд баах болна, рабселькормудин төрмүд ямаран ик даалгврта болна, тер тоотиг цугтагъинь йилгдк темдлгд куундвр кечхав.

Маленков, Каганович болн Молотов, теднла негдсн Шелилов,—эди антипартийн багиг совешаньд орлцсн улс цугъарн ик гидгар бурушадж нег дуугъар гаалдж шоодчхав.

Цуг кдлмшчнр болн селаня корреспондентнрт совешань дуулгъ кев.

Тер дуудлгъндан рабселькормудин бмн совешань темдгтя төрмүд тавб.

Мана орн-нутг Алдр Октябрск социалистическ революцин 40-ч дбниг тосдж йовна. Олга цагт социалистическ промышленностиг болн тосхлтиг гардлгн хуврлгънэ тускар ик кдлмш кегдк йовна. Мах, ноос, ус, тос гаргългъарн шидрк джилмудас Америкиг кучхмн гисн төрмүд хагългънд ода кесг тумн советск патриотнр орлцж ноолддж йовчхана. Культурн халхин кдлмшиг, тосхлтин төрмүдиг бас хурдар ода ббдлүлх цаг ирв.

Эн тоот кергүд тоолад авад халахла, газетсин бмн ямаран кергүд баахнь медгдджаня.

Совешаня кдлмшт КПСС-н ЦК-н Президиумин член ур А. Б. Аристов, КПСС-н ЦК-н Президиумин чледүдин кандидат ур П. Н. Поспелов орлицхав.

Эн совешань деер кесг ик нертэ бичачнр, поэтнр босдж уг келчхав. Сурков, Софронов, Михалков нань чигн бичачнр болн поэтнр, советск литератур барла ницнньгү кдлдж, олт-амтнд ик сургъмдж бгч чадхин тускар келчхав.

Совешань деер РСФСР-н Госплана ахлач ур Н. Байбаков, республикин селаня эдлахун министр ур И. Бенедиктов, академик В. Виноградов, нань чигн улс босдж уг келчхав.

КПСС-н ЦК-н седварар, „Советская Россия“ гидг газетин редакция хурасн цуг Арасан рабселькормудин совешань газет олт-амтн хойрин хоорндк залгълдаг цааранднь улм яруллгнд, олт-амтиг газетин кдлмшт икар орлуллгнд ик чинр зууджаня.

Д. ОНДИН БАЙРГА.

АЛ ДРШГСН ДУУЧ МУСА ДЖАЛИЛ

МИНИ ДУД

Седклдм мини намчлсн дул
 Сяахн Төрскни дуланд бсгн!
 Сулдхврн гал таанрт падртл
 Соньсгддж делкэд таанр кунькитн!
 Нүднәнн нүлмснэ цевриг таанрт
 Насни билгин халу бглэв.
 Оньгрхлэти—бичгм хамдан оньгрхв.
 Осхлэти—дакнас джиргэлд төрхв.
 Зүркнәнн закагьар,—олна закагьар
 Зальта гал дуундан оруллав.
 Дум нөкдтм доньгән күрглэ,
 Дум догшн хортим дарла!
 Бузр байр, бичкхн хув
 Би хооран шивад инәнэв.
 Ноолданд нерэдсн джиргэлм аш
 Нарта дуундан седклән оруллав.
 Зүркм, джиргэлин сүл кирилгэнд,
 Зөргтэ андгьаран куцднэ күүцэджәнэ,
 Цугтнэ дуудан Төрскнән бглэв,
 Цусн, джиргэлән ода бгчәнэв.
 Хаврин эклц соньсдж дууллав,
 Хортнас Төрскән харсдж дууллав.
 Яргьчин сүк деерән үздж
 Ядсн сүл дуугьан бичджәнэв.
 Дум сулдхвр нанд дасхла,
 Дум зөргтэгьар укхлэм байрлх,
 Наргд дуугьар джиргэлм туурла
 Ноолдани дуугьар укхлм кунькнх!

1943 дж. июнин 26

ТҮҮРМИН ЗҮҮДН

Гарлцен күүкм зүүдидм орв.
 Гарарн, бөрдэд, усим илв.
 „Дегд удан йоввч“—гигьад,
 Дургам седклүрм шуд халэв.
 Байрас толгьам мини эргдж
 Би үрән энькрлдж теврүв.
 Ик гейүрлгьн, дурн мини
 Иим бәаджлч гидж санув.
 Теньгс цецгәр уртагьан, дарунь,
 Теегмүд гатлдж давад байсв.
 Джигтэ сулдхврта бр падрв,
 Джиргэлин амтэ дакнас медв.
 Серүв би. Урдкарн түүрмдв.
 Сүртэ камер урдк кевәрн.
 Урдк чөдрмүд. Аамшгтэ харнэгьуд
 Урдкарн гүрм манулчар зогсна.
 Зовлнэ гүрмәр бәахиг дүүргдж
 Зууднд байр маднд үзүлдж
 Юньгад нартиг түүрм муурулдв?
 Ягьдж зүүд ан джиргэлд тоолхв?

Муса Джалиль

Муса Джалиль—маньгьд кели амтнэ алдршсн
 ик пертэ, сәахн гүн билгтэ бичәч-коммунист
 бәасми. 1941 джил дан эклхлэ эврәннэ дурар
 сурад церт морлад, ах политрукин нер авад,
 дәәнн халта галвд орсми. 1942 джилин эклцәр
 күндәр шавтлж, ухаи угагьар, немширт кел бәр-
 гдв. Немшин концлагерт невчк сергәд, шав-шархн
 шинкен амрлсн дарунь Муса Джалиль коммуни-
 стриг цуглулдж, немшин бмисе нуучин кәдлмш
 кев. Кесг амтид бәрәнэ хар газрас оргьад, парти-
 занмудла нилхднэ дөнт болв.

Нуучинәр тиим ачта-чинртэ кәдлмш келж
 йовхлань нег му, хар ухага немшин ховч Муса
 Джалиль хортнд ховлад, бәрүлдж. Фашистир
 мана пертэ советин бичәчин Берлинэ Моабит
 гилг аамшгтэ түүрмд удан зовагьад, алдж.

Фашистирин түүрмд чиги Муса Джалиль хара
 бәасми уга. Түүрмд бәагьад, дора нуучинәр, чин-
 ртэ чиги, урч-нәрн келәр бичгдсн бүкү дегтр
 шүлгүд үлүлдж. Муса Джалиль эврәннэ бичсн
 дегтрән, дан чилсн хбөн, төрскн ори-нуггүрм
 күргит гидж сурад, Бельгин партизан Андре Тим-
 мерманс гилг күүнд үлүлдж. Дәәнэ хбөн Муса
 Джалилин алдр ик чинртэ кәдлмшнэ орчлнэгд
 илткүлдж мелгдәд, мана ори-нуггин Деел Совет
 түүнд Советск Союзин Герой нер бгәд. Алти
 Одар ачлв.

Эн джилин апрель сард, Моабит гилг түүрмд
 бичсн дегтриннэ шилчәр Муса Джалиль Ленинэ
 пертэ мбәргьар мбәрүлдж.

Эн дора билд Муса Джалилин шүлгүдәс барл-
 джанавди. Шүлгүдиг халымг келид поэт Көглтин
 Дава орчулв.

КИИЛГ

Дильбар күүки дуулдж
 Дуртадан киилг уйна.
 Сальки күршго холд
 Сәахн иньгнэ йовна.
 Торгьар хурлдж гарнэ
 Торлздж зүүгьан татна.
 Зүркнәнн сәахн седкл
 Залгьлдулдж даранднэ тәвнэ.
 Киилг белн. Болв,
 Кеерүлмджин цагц кергтэ.
 Байртагьар инәдж Дильбар
 Болгьадж уулән халәнэ.
 Генткн нарн суухин
 Герл торгьнд унв,
 Цегәхн ханци гатцас
 Цогц үзгдсн болв.
 Бас тингдәтл заньгч
 Бичг бгн зулв.
 Бичг: „Чини иньгчн
 Баатршдж укв“—гив.
 Церл мет Дильбар
 Цәадж тагчг зогсв.
 Салькта нуурин усншнэ
 Сәахн брчнэ көвклзв.
 —Худл! Иткджәхшив!—гидж

Хәәкрн, шуукрад тагчгрв.
 Сувсн хойр нүлмсн
 Сурмесгиннэ үзүрт гилвкв.
 Дарунь киилгән орадж
 Дильбар адгьдж гуув.
 Поштин герт ирәд
 Белгим йовултн!—гив.
 Терти угалм, укдлм!
 —Төр уга, йовултн!
 Хар газрар даргдсн болвчн
 Хәәртэ киилгим үмсгтн.
 Киилг үмсхләрн баатр
 Киилдж дакнас әмдрх.
 Гейүрлж, дурлад күләсн
 Ганцхн намагьан соньсх!
 Дильбариг амтн соньсдж
 Дурна үнн гивв.
 Көвүг олад дурна
 Киилг үмсхлэ—әмдрв.
 Халун седклин нилч
 Хәәртэ болдгнэ лавлгдв.
 Дильбарур брүни нарла
 Дурта күләснэ адгьв.
 Ценькр торгьн киилгтэ
 Цагьан седклтэ ирв.

Дуун...
 Дуртагьар...
 Дуугьар, б...
 Дәәнн галид

Аврлт уга ноолд...
 Алдр Төрскән харсх...
 Баатриг түүртэ цагар с...
 Бәрлдәнд залу зөргән үзү.

Бәрлдән омг дуудмн, залу
 Бәрлдәнд зөргтәнэ диилмн,
 Хад мет сулдхвр—зөргтәлэ
 Хар му нерн—әамтхалэ.

Хорти догшн бәрәнд авхла
 Хоосн зальвэрлгьар бийән харсн
 Улдәр хортан чавчсн гариг
 Уклин чөдр кезәдчн авшго!

Нерән үлдәлго зовлнэгтә бәрәнд
 Насан чиләснәс ямр олзв?
 Зальта сулдхврт джиргэлин сәахн
 Зөргтән зүркнд мөнькин сәахн.

Төрскнәнн төлэ цусан асхкла
 Тууджд кезәдчн, залу, мартгдшгоч.
 Аамтхән цусн—бальчгт хүвнэ,
 Алдршсна цусн—амтид падрна.

Цогцарн уквчн, баатр, зөргәрн
 Цагин мөнькд әмд джиргьдмн!
 Нартин уханд оньдин мактгдхар
 Ноолданд зөргтәнэ нерән туурулдмн

СҮЛ ШҮЛГ

Хәәртэ нарта орчлнэгин сәахнэ
 Холд дуудлж бахтна.
 Харнэгьу, чиггтэ түүрмин уудл
 Хар оньс джиньннэ.

Шулун альвн уулид геедрдж
 Шовун джисәд ниснэ.
 Төмр цевәр архлгдсн би
 Түнвшдж газрт кевтнэв.

Өруни мануртсн чиггтэ теегт
 Оньгтэ цецг ургьна.
 Түүрмәр даргдсн би гейүрдж
 Тагчг зовдж хатнав.

Соньн джиргэлд дурта би
 Седклин халугьинэ меднэв.
 Сүртэ түүрмд укдж, болв,
 Сүл шүлгән бичджәнэв.

Газр деер джиргэлд
 Гемәс мунь уга.
 Болв хортна түүрмд
 Бәрәнд күн гемтхлэ,
 Жемр камерин миштг
 Кохин хорха немгхлэ...
 Жөбрк, көбрк, Темр!
 Эрсин күнд чолун
 Орч дарсн болна,
 Уудьвр хар шовугьар
 Уха хоньшарарн чонькна...
 Шам бүрксн термин
 Шар зевтэ төмр
 Күүнә цогц даахий?
 Кедү миньгн утци
 Гар-нуурин альчурт
 Гүргдсн болхв?
 Дундагьурнэ
 Шуулад түүг утдулад
 Шамин термәс боохла...
 Болв түүргьәс аадж
 Боодгьан ца бултхмб?
 Хортдин харалта керг
 Хоолан эврән боохмб?
 Угин чидл—үлдиг
 Узләв, медләв, бәрләв...
 Уг үнлэ ниилүлдж
 Ухагьар дүүргдж хахла...
 Уга! Чидл бәәтл
 Укллә ноолддж бәрлхмн,
 Гитлерин яльч үклин
 Гаринь таслхмн!“—гидж
 Жамерт бдр иртл
 Кесг уха Темр
 Кевтәд дотран ухалв.
 Гутсайнис серсиг медлж

ПОЭМИН
ТАСРХА

Моабит гилг түүрмд

КӨГЛТИН
ДАВА

Гартан цуста альчур
 Гашутагьар инәмсдж
 узулдж
 Гейүрдж Темр келв:
 „Гучн тавта настамд
 Гитлерин түүрмд нанд
 Заяч чидлән авад
 Зовлнэ улм немв...
 Уннүр зөргтәгьар халәхмн...
 Укл хол биш...
 Та, профессор, тингджәгьад,
 Түүрмәс әмд гархла,—
 Төрскн нутгтм нанас
 Халун менд келит,
 Хол Казань балгьснур
 Герүрм мини хайгар
 Гергидм заньг бгит...
 Нәамтәдән бнчрәд үлдхләм
 Намаг Төрскм бргдж
 Таалсн эк-эцк мет
 Тукай, Пушкиниг умшулдж
 Пионер, комсомолар
 дамджулдж
 Партин даранд күрглэ.
 Билгм мини үздж
 Болгьадж эвләд бсгдж
 Бичәчин нер зүүлэ.
 Хбөн зургьата настамд
 Хүвтэ гарарн Горький
 Шүлгүдм мини кәндәдж
 Шуугьад: „Бич!“—гилә...
 Кеси багьим темдгдлж
 Күндтэ орден Төрскм

★
Муса Джалилд нерйөдгдсми

★
„Ос!“—гигьад мини
 Орчдм энькрлдж зуулә...
 Арвн доладгчас авн
 Арәсә хүвлә уурллә...
 Дан. Түүрн бдрнэ
 Дууллгь күләлго би
 Бу гартан авад
 Барун үзгүр темцләв...
 Генткн джиргьлдм усн
 Гүрмтә күнд цагла
 Шаркьсн хар зүрктә,
 Шуукрдж,
 туньшсн газрар,
 Утан, гал, цусн
 Укл заагур йовад,
 Гитлерин нүкнд күрх
 Ганцхн ик күцлән,
 Зүркндән, дурн, мет,
 Зүүдж хадгьлад бсгләв...
 Öргн, падрсн теегт
 Обдән заньгьрсн утан
 Укджәх газримм цусна
 Ур болдж үзгдлә.
 Багь сәахн джиргьлимм
 Байрта бдрмүд цуглрдж
 Шавмудан нанд үзүлдж
 Шугшад уульсн болла,
 Шүлгүдм дарагьарн: зогсдж:
 „Шуфүрнн бдр ирв,

Сәахн хурц үгмүдән
 Селмрин хурц ирәр
 Соль!“—гисн болла...
 Төмр мет зүркәрн
 Төрскән халхлдж болхла,
 Байрлдж орчәсн сугьлдж
 Би Төрскән буркдж,
 Олн заагас бийән
 Онц хүвтәд тоолад
 Түүрмүдтәгьан мендлдж,
 профессор,
 Уклән тосх биләв...
 Би ганцхн бишл,—
 Бум сай амтн
 Багьчуд, көгшд тингхд,
 Бу бәрдж чалмнэ,
 Туурсн партин дуудвар
 Төрскнәнн төлэ босдж
 Туулин баатрмуд метәр
 Толгьа, зүрк, джиргьлән,
 Төрскнән белгллә. Болв
 Танкс, самолетс, танкс
 Тег, балгьсд хагьлла...
 ...Гарасм, эн гарасм,
 Газрт орсн фашистрин
 Тоог, негт болзгта
 Түүрмд суугьад, суусн
 Одрмүдин то тоолджах
 Облүлсн күн мет,
 Халәдж зөбрән тоолсн
 Ховдг күн мет,
 То икдм дутм
 Түүг багь гигьад

Өсгх аргь хәәләв...
 Овлә, ухан угагьар
 Оошгдан шавта би
 Хортдин гарт бәргдәд
 Харал заячдан тәвләв...“—
 гидж
 Кбшәд Темр хәнәдж
 Кенчр, амндан күргв.
 Тагчг санджагьад цааранднэ
 Тууджан куцәдж келв.
 „Маанриг мет эздүд
 Малан бәрсн болхла—
 Күмн харгьндж газр
 Көдә болх билә...“
 Сар лагерт бәагьад
 Шавм невчк татгдв.
 Уурмүд түүрмүдән олдж
 Ухагьан хоорндан
 сольцвдн.
 Зулад партизанмудла нилх
 Зура, тоолдж, кевлән.
 Командир олнас шуудж,
 Компас, утх олввдн...
 Кен кезә укхинь
 Кен медхв. Зуг
 Дакад нег сургчм
 Дегтрим, профессор,
 хадгьлдж,
 Та, менд бәәхлә,
 Төрскн мини нутгүрм
 Дәәнә хбөн илгәдж
 Дурим мини келит,
 Зүркндән Төрскән бәрәд
 Зөргтәгьар укв гигьит.“

ин дун-биигын нэр

„Шленск“ гидг би биилв, умынās ирсн багчуд би биилдж узулв, неджэдэр дуулдг ду дуулцхав.

Советск Союзин республик-син билг-эрдмиг газдин орду-дин багчуд эн нээрлā узц-хāv.

Российск Федерациин коллективс болн неджэдэр биилдг-дуулдг улсин эрдм эстрадт узулгдв. Орс келн амтнā гооджсн, сāахн дуд, халурхсн шулун бис, эдн олн зүсн орн-нутгас ирсн багчудт узулв. Коллектив болвас, Бакун студентрин хор болвчн, Белоруссин государственн хор, эс гидж Белоруссин Азерцинā гидг селāнā хор, Вильнюсин багчудин хор, Памирин дун-

биигын ансамбль, Туркменā самодеятельн хор, Латвийск университетин биигын коллектив болвчн—эдн цуггар, келн амтнā чееджār келгддг билгин туудж-туукин цуг сән гисн тоотинь узулцхāv, Советин йосн тогтснās нааран республиксār композитормуд ямаран юм бурлāsн болна, теднās йилггдж авч узулхār ун седкл деерāsн шунджацхана.

Кара-Калпакск АССР-н дун-биигын ансамбль-чигн билг эрдмāн узулв, Полтавин бандуристирин ансамбль, Эстона Тарту гидг балгснā студентрин биигын коллектив бас ду-биигининь эрдмāн узулцхāv.

Дун-биигын нār кесг чa-стан болв.

(ТАСС).

Орāl джилā кōдлмшин диг

Одахн Элистинск МТС-н хург болв. Тер хурт трактористр, механикūd, инженер-м уд болн кōдлмшчир хурцхав. Хург деер МТС-н ах инженер үр Баранов С. Г., кōдл-мшин орāl джилā коллективн бооцана кӯцāнъгүн тускар доклад кев.

Тракторар кедг кōдлмшин зураг энлжл ниднāклāн -дор-хн сāāнār кедлв. Тār хуралын кōдлмшин 10 бдрн эргид тогсгāv. Трактормуд яслгэн шишлнъ графикār джилн ут-туршарт кедлхмн.

Болв механизатормуд дунд политическ болн пāāлгврин кōдлмш татуггар кедлжāх учр деерās, цуг кōдлмшин халхд ик эндү гарад йовна. Улгүрлхд, хō киргāлгнā кōдлмшин цагла механик болдж

кōдлжāх үр Рвачев кōдлм-шин гүргүлā арк уучкад, кōдлмштāн гарл уга бāādг йовлл бас билā. Тегād цааранднъ эн механикиг бāрдж болшго болад, кōдлмшāsнъ гаргчкв. Коллективн бооцанд бичād батлсн хамг тōриг МТС-н дирекц кӯцāджāхмн уга. Трактормуд ясджах мастерскойд кōдлжāх кōдлмшчирт āāmшг угаггар кōдлдг кезин аргынн хāāхш.

Колхозмудар кōдлжāх трактористр кедж кӯцāsн кōдлм-шин олзинъ цагланъ бгл уга бāādг йовлл дала. Тингхлā эн трактористр трактораи зогсачкад хāрдж одна. Иим йовлл гарсн учрар эн джил тракторин кōдлмшин 1628 бдр үрв.

Трактористрин болн теднā кӯукдин амрлгнā тускар проф-

союз бās ик дала юм кеджāхмн уга. Нам кōдлмшин хōбн амрлж, газет, дегтр, журналум-шхар седхлā, гернъ чигн уга.

Тер коллективн бооцанд темдгдсн тōрмудиг кӯцāхār седлж бāāхмн уга. Келхд, эврā бийдāн гер бāрджāх улсд дōнъ мууггар бггджāнā, үвлā тулā белдлж авхин тускар профсоюзн организац, дирекц тōрүн учртан авлго бāāцхāнā.

Эн эндү йовдлг бōрхн цаг-гин эргид чиклдж авхин кергт эхлц партийн, профсоюзн организац эврāннъ хургтан тāv-дж, МТС-т кōдлжāх кōдлм-шчирин бāādл джиргāлиг, амрлгын, цāāлгврин кōдлмшинъ ясрулх кергтā.

А. В. ВЕЛИГУРИН, профсоюзин элен.

Хальмг дун-биигын ансамбль

РСФСР-н Министрмүдин Советин, 1957 джилн апрель сарин 22-г гаргсн шиидврās иштāггār, Хальмг танггчд дун-биигын ансамбль бұрд-жāнā. Цуг бийнъ 35 кун, теднās 27-нъ биилдг, дуулдг артистр болх зōвтā.

Шинās бурдджāх ансамблин кōдлāчнриг тетгхин тōлā ах йоснā шиидврār 237 минъгн арслнъ бгчāнā.

Дун, биигын ансамблиг гарддж, дууч-биич багчудт музыкальн сургγуль дасгхар, Латвийск республикин искусствин кундтā нер зүүсн Яков Абрамович Абрамс гидг кун ирсн бāāнā.

Августин арвн кūrтл, мана хальмг багчуд дун дас дууч-биич эрдмтāгыннъ хāлāдж совьсад, теднās ончта сән тоотинь йилггдж авч кōдлмш кеддж бāāнā.

Түрүн бдрмүдт эрдмāн узулсн багчудас 5—6 кōвуд-кӯ-үкд ансамбльд кōдлж чадх гидж шиидв бидн. Эдн дунд, ценънсн сāāхн дуута Улинов Александр, цер уга цевр, уулас урсгсн усншнъ цегāн, джинънсн сāāхн дуута Шовкинова Киштā.

Мана ансамблин нег эркн кӯцāх тōрнъ—хальмг амтнд ямр сән дун, би бāādг болна тедниг сāāнār дасад, олн āтм-

ндāн хārү узулх тōр. Тер кезāнък, хуучна дун биигās иштā ода шин цагин, социализмин бāādл-джиргāлиг узулгч дун-бииг болн музык улм цааранднъ бргджүлх ик чинртā нег тōр бāāнā.

Шин бурдджāх ансамблин дуту-дунднъ бас бāāнā. Улгүрн, санамр тōвкнүн ирд кōдлмшāн кедг, шишлнъ ансамбльд нерādсн, ядхдан нег хора уга. Эн тōриг, мана партин балгснā комитет болн балгснā кӯцāгч комитет онъган бгч хагāлх гидж санджанвдн. Кезāнък хуучна терлг-цегдг, биз-бишмүд, хатхмрта халвнъ, камчатк махлас, мōнъгн бусмүд ода манд уга. Урднъ, ансамбльд бāāsн, Москва балгснд кев-язиннъ ясад, айсинъ сонр сāāхнār кесн хальмг домбрс бас чигн уга. Тер деер нерādгдсн хувцн-хунриг, домбриг цугинъ шинās уйх, шинās кех кергтā. Эс гидж мана искусств кев-язнарн хальмг, үндсн-ухаггарн социалистическ болдж бгшго. Болв эн кōдлмш олн амтнā дōнъ угаггар түргār кӯцш уганъ лавта. Тер учрар, ансамблин кōдлāчнрин нернās, цуг хальмгудтан дуулдг дууддж бāāнāv.

Хуучна хувцн—терлг, цегдг, хатхмрта махлас, алтн мисхлār хатхсн зег, манишк,

мōнъгн бусмүд, нань чигн хувцна āл-бис зинъ бāāхлā, мана ансамбльд зāнъглтхā. Бидн тедниг, кирцāв-дүнъгин үнинъ бгād авч чадхвдн.

Советин йосн тогтад дōчн джил болсн сән бдрн угтдж, мана ансамбль байрин ик концерг белдх зōвтā. Эн байрин бдрт нерādсн концертин программиг чинртā болн ончта сāāнār кехд, мана хальмгин бичāчнр, шүлгчнр урн үгиннъ нārн билгин эрдмārн манд ик дōнъ-тусан күргх зōвтā.

Теднās мана сургчм бидн эн: Хальмг танггчин малгер, эдл-ахуг джил ирвās бсгдж-бргджүлджāх, джиргāлин дала бурдāгсн куч-кōлсчнрин түрүнд йовх, орн-нутгтан ончта, танггчдан тоомсрта мана хōбчнр, малчнр, загъсчнр болн тōсхачнр, багшир болн эмчнриг олн амтндāн үлгүр-узмдж болмар магтдж, теднā нердинъ туурулдж, чикнā худжр ханггасн, седклд сергмдж, уханъ булг болсн, урн угār утхнъ янзлгдсн, нārн бичгār кевнъ кеерүлгдсн ентгсг сāāхн дуд болн шүлгүд бичтхā.

Хальмг ансамблин кōдлāчнр, мана Коммуна партин танггчн комитетин гарлврар Хальмгин искусствиг бргджүлх тōриг кӯцāхн лавтā! ЭРНДЖАНā Нарма. Хальмг ансамблин директор. РСФСР-н Кундтā нертā артист.

Газадин ордудар

Чехословацк кӯүкд улсин ООН-д илгāsн бичг

ПРАГА, августин 5.(ТАСС). Чехословацк кӯүкд улсин Комитет Ниилгдсн Келн Амтнā Организацд эндр бичг илгāv, энүнд иигдж, келгдджāнā: августин 6-д, Хиросима деер атомн бомб хайсн эн бдр, чехословакин кӯүкд улс, атомн дāāнд белдлг келгнā бмнās болн энүг белдлг улсин үүлдврин бмнās чангъ кевār бурушадж бāāхāн иткүлджāцхāнā.

Тōвкнүн бāāлгнā хортдуд, нари-орх үзгин мана меджāн бōр бāāх Германā Федеративн Республикд атомн базмуд гаргγджана, тенд шин церг бурдājāнā, эн цергин урдк фашистск ухагыннъ хārү тогтаджана гидж бичгт темдгдджāнā. Тер учрар, цуг делкād āāmшг узулгч атомн дāāнā āāmшгин бмнās цуг чидлārн сōрглцх кергтā.

Советск Союз болн тōвкнүн бāādг государствс кесг джилн туршарт, Ниилгдсн Келн

СССР-н Деед Советин Президиумин Ахлачд болн США-н Президентд илгāsн имама Омана дуудвр

КАИР, августин 5. (ТАСС). Имама Омана Каирт бāādг элч Мухамед Эль-Харси Египтд бāādг СССР-н посольствд эндр ирд, СССР-н Деед Советин Президиумин Ахлачд илгāх имама Омана дуудвр бгч.

Дуудврт келгдджāнā: Имама Омана бмнās дāāлдхд султанд дāāнā дōнъ-нōкд бгчār угāн бгснā тускар британск правительств барт зарлсиг темдглād, гем уга бвгдин, кӯүкд улсин болн бичкдүдин цус асхлгын зогсахин кергт британск правительствиг хōрдж зогсати, мана болн султан хоорнд тер орлцлгын бичā келгын гидж унн-чикār, ни-сāāхн бāāлгнā тōлā болн олн-āмтн хоорндк бооца-даалгввр эвдшгон тōлā болдж бидн Омана болн сул бāādг эврāннъ олн-āмтнā нерн

Амтсин Организацд, дāāнā зер-зев кедж гаргγдиг зогсах болн атомн селм уурулх аргъ хāādжāцхāнā, тедн—олн амтн хоорндан ни-негн бāāлгнүр зүткцхāнā гидж тер бичгт цаарандн келгдджāнā. Эн тодрха сōв-селвгүд кӯцāгдхмн, тер юнъгад гихлā, эн кесг зун сай улсин сән кӯцл, ухан-седкллā харгγдж ирлцджāнā.

Олн-āмтн хоорнд дāāнā цуугāн гардиг зогсахмн, гүн ухаггар сексн атомн кучиг, āмт ургāхин тōлā биш, ни-тōвкнүн бāāлгнā кергин тōлā олзлхмн гидж эврāннъ нерн деерās, эврāннъ кӯүкдин нерн деерās кучлдж сурдж, Ниилгдсн Келн-Амтсин Организацд дуулдг кеджāнāvдн гидж цаарандан тер бичгт келгдджāнā.

Олн āмт алгч атомн селм уурулхин туск советск сōв-селвгиг батлхмн гисн дуудвр тер бичгт келгдджāнā.

деерās Таниг сурджанавлн. Бидн деермчнр бишвдн. Дā босхджихнъ султан болджана. Эн англичанрин бу-селмār дōнъ-нōкд авч бооца эвлв, Оманиг дāāлдж эвлв, генткн манур дāvрв. Эн цагас авн дāāнā ноолдан зогсджихш. Тегād эн мана болн султанд хоорнд кесн бооца эвдлгн болджана. Дāāнā галиг уурулхин тōлād мана болн султанд хорнд меджā болн орн-нутгин тустан бāāлгн тевчлгдлггār, мана зōв хārү тогтдг болдгар, мана болн дāāлдāчнр хоорнд ни-тōвкнүн бāāлгнā тускар кӯүндвр келгн орлцхиг бидн танас сурджанавдн.

Мухамед Эль-Харси США-н посольствд ирлж харгγад, Соединени Штатсин Президентд илгātхā гидж тиим дуудвр бгв.

Оманд болджах бāādл

БЕЙРУТ, августин 5.(ТАСС). Ливанск бар зарлсар болхла, англин колонизатормуд догшин кевār бомбс хайцхасн бийнъ, Омана олн-āмтн эврāннъ кергин тōлā ноолда келгнā седклиг дардж чадсн уга. Англин дāāнā командованъ Оман деер шинās бомбс хайхар седлж бāāнā гидж зāнъ-гдджāнā. Эн кергин тōлād, Хаббанин(Ирак)деер бāāх базин англин самолетс олзлгдхмн гидж газетд бичгдджāнā.

Догшин кевār бомбс хайсн бийнъ, Оманд болджах ноолдаг англичанр дардж эс чадсн учрар Англин дāāнā командованъ тигāлāн йовгн цергин гурвн подразделенъ йовулдж гидж „Ас — снаса“ газет бичджāнā.

Бахрейнас ирсн зāнъгār болхла Оманд ноолда кехār босцхасн улс болн англичанрар дōнънгдджāх Маскат султана цергүд хоорнд чангъ дāāлдāн болджана гидж „Аш—шарк“ газет бичджāнā.

Алжирт болджах бāādл

ПАРИЖ, августин 5.(ТАСС). Парижин барин сонъсхврар, сүүлин хойр бдр Алжирт французск цергин болн эврāннъ келн āмт сулдхлгнā алжирск отрядмүд хоорнд кесг халдан болв, энүнās кōлтā, 68 алжирчнр алгддж, 44 кун кел бāргддж. Французск цергин гару заагдсн уга. Терүнās талдан, французск цергүд Малерб болн Гастон-Думерг эргнд полицейск негджлгъ кедж, терүнд

14 алжирчнр алгддж, дакад 525 кун сурлгъ авлгннд харгγдж, 22 наста алжирск патриот Амара Шефиринг аллгннла харгγулхмн гидж Константинон департаментин дāāнā трибунал шиидв. Батна гидг балгснд Алжирск компартичн член Сарфати туугддж, энүг французск полиц хойр джилн туршарт хāādж бāāсмн гидж газетс сонъсхджана.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.